

Länsstyrelsen
Västmanlands län

SAMHÄLLSBYGGNAD

Plan för tillsynsvägledning för byggnadsväsendet i Västmanlands län 2018 - 2020

LÄNSSTYRELSENS RAPPORTSERIE

Rapport 2018:01

Titel: Plan för tillsynsvägledning för byggnadsväsendet i Västmanlands län 2018-2020
Lisbeth Dahlbäck
Samhällsplanering och boende
Avdelningen för Samhällsbyggnad
Länsstyrelsen i Västmanlands Län
Diariernr 404-6404-17

Inledning

Den byggda miljön är ramen för vårt dagliga liv. För att bebyggelsen ska vara långsiktigt hållbar, sund och tillgänglig för alla ställer samhället krav genom lagar, förordningar och föreskrifter. För att säkerställa dessa krav behövs det tillsyn.

Tillsyn är en självständig efterhandsgranskning av att lagar och föreskrifter följs. Byggnadsnämndernas tillsyn omfattar bland annat ovårdade tomter och byggnader, olovligt byggande och skyltar.

Länsstyrelsens uppgift är att ge kommunerna vägledning i deras tillsynsarbete.

Enligt plan- och byggförordningen ska länsstyrelsen ha en plan för sin tillsynsvägledning. Den ska omfatta tre år och vid behov revideras. Det här är länsstyrelsen i Västmanlands tillsynsvägledningsplan för 2018 – 2020.

Västerås januari 2018

Kerstin Fogelberg
Tf avdelningschef samhällsbyggnad

Lisbeth Dahlbäck
Planhandläggare

Innehåll

1	Syfte och mål.....	6
2	Tillsyn	7
2.1	Rollfördelning i arbetet med tillsyn enligt plan- och byggförordningen (PBF)	7
2.2	Rättsliga utgångspunkter för tillsynsvägledningsplanen	7
3	Formerna för tillsynsvägledning	9
3.1	Byggnadsnämndsbesök.....	9
3.2	Byggträffar	9
3.3	Övrigt	9
4	Uppföljning	10
5	Aktivitetsplan	11

1 Syfte och mål

Syftet med Länsstyrelsens plan för tillsynsvägledning är att precisera åtgärder för att stödja byggnadsnämnderna i deras tillsynsarbete. Målet är att medverka till att tillsynsarbetet i länets byggnadsnämnder blir effektivt och rättssäkert.

Tillsynsarbetet ska bidra till ett samhällsbyggande som följer regelverk och därmed blir långsiktigt hållbart och utformat med hänsyn till människors hälsa och säkerhet.

2 Tillsyn

Tillsyn är en granskning som sker i efterhand och som syftar till att överträdelser ska rättas. Tillsyn förutsätter att det finns möjlighet att ingripa enligt 11 kap PBL

2.1 Rollfördelning i arbetet med tillsyn enligt plan- och byggförordningen (PBF)

Byggherren ansvarar för att arbetet utförs enligt de lagar och föreskrifter som gäller.

Byggnadsnämnden ansvarar för att felaktigheter och brister åtgärdas och att lagstiftningen följs. Byggnadsnämnden är skyldig att pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om påföljd om det finns anledning att anta att tillsynsobjektet inte följt bindande bestämmelser eller beslut med stöd av sådana.

Länsstyrelsen har ett ansvar att vägleda byggnadsnämnden i hur arbetet med tillsyn ska gå till, samt att följa upp och utvärdera byggnadsnämndernas tillsynsarbete. Målet är att arbeta förebyggande och att stötta kommunerna i deras arbete. Länsstyrelsen ska ha en plan för sin tillsynsvägledning.

2.2 Rättsliga utgångspunkter för tillsynsvägledningsplanen

11 kap. Plan- och bygglagen (PBL) 2010:900

Bestämmelser om tillsyn finns i 11 kap. PBL och av 3 § framgår att tillsynen utövas av regeringen, länsstyrelsen och Boverket samt av byggnadsnämnden (tillsynsmyndigheterna) och att tillsynsmyndigheterna ska samarbeta med varandra.

Vidare ska en tillsynsmyndighet enligt 5 § pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd, så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i denna lag, i föreskrifter, domar eller andra beslut som har meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde.

De ingripanden och påföljder som byggnadsnämnden kan använda sig av är enligt 11 kap. PBL i huvudsak förelägganden om att vidta olika åtgärder eller rättelser, förbud mot fortsatt arbete eller åtgärd eller att använda byggnadsverk, byte av funktionskontrollant eller kontrollansvarig samt att ta ut byggsanktionsavgifter.

8 kap. Plan- och byggförordningen (PBF) 2011:338

Boverket och länsstyrelsen ska enligt 8 kap. 13 § PBF ge tillsynsvägledning när det gäller tillsynen enligt PBL och PBF på det sätt som närmare framgår av 14 och 15 § samt aktivt verka för samordning och samverkan i tillsynsvägledningen.

Enligt 8 kap. 14 § ska länsstyrelsen

1. ge tillsynsvägledning i länet genom att ge byggnadsnämnden råd och stöd i nämndens tillsynsarbete,
 2. följa upp och utvärdera byggnadsnämndens tillsynsarbete, och
 3. lämna uppgifter till Boverket om länsstyrelsens tillsynsvägledning och utvecklingen av byggnadsnämndens tillsynsarbete, om Boverket begär det.
- Boverket ska enligt 8 kap. 15 § PBF ge tillsynsvägledning till
1. länsstyrelsen i plan- och byggfrågor, och
 2. byggnadsnämnden genom råd och stöd i dess tillsynsarbete.

Enligt 8 kap. 16 § PBF ska både Boverket och länsstyrelsen ha en plan för sin tillsynsvägledning. Planerna ska omfatta en period av tre år och vid behov revideras.

Vidare ska Boverket enligt 8 kap. 17 § regelbundet sammanställa erfarenheterna från

1. kommunens tillsynsarbete, och
 2. länsstyrelsens och verkets tillsynsarbete och tillsynsvägledning.
- Sammanställningen ska lämnas till regeringen.

3 Formerna för tillsynsvägledning

3.1 Byggnadsnämndsbesök

Under den treårsperiod som tillsynsvägledningsplanen omfattar ska Länsstyrelsen besöka länets samtliga kommuner. Syftet med dessa besök är att informera om Länsstyrelsens tillsynsvägledning och kommunernas ansvar för tillsynen i kommunen.

3.2 Byggträffar

Sedan 2011 har Länsstyrelsen bjudit in till så kallade byggträffar. Byggträffarna vänder sig främst till de som arbetar med bygglov, bygganmälan och tillsyn. Träffarna fungerar som ett forum där kommunerna ges möjlighet att tillsammans med Länsstyrelsen uppmärksamma och diskutera aktuella frågeställningar om tillämpningen av plan – och bygglagen. Byggträffaren kan samordnas med de så kallade planträffarna, som främst vänder sig till de som arbetar med fysisk planering. Årligen ska minst en byggträff genomföras.

3.3 Övrigt

Förutom dessa träffas ska Länsstyrelsen vara behjälplig om kommunerna vill ta upp frågor över telefon, mejl eller genom möten

4 Uppföljning

Länsstyrelsen följer upp och utvärderar byggnadsnämndens tillsynsarbete.

Uppföljningen sker per tillsynsvägledningsår som börjar den 1 juli och slutar 30 juni året därefter. Uppföljningen görs med hjälp av en enkät i tre delar som tas fram av länsstyrelsen i samverkan med Boverket och Sveriges kommuner och landsting (SKL) och som skickas ut till kommunerna vid två tillfällen. Enkätens B- och C-del, som innehåller kvalitativa frågor om byggnadsnämndens tillsynsarbete, skickas ut i slutet av sommaren. A-delen, som innehåller kvantitativa frågor, skickas ut i slutet av året. När länsstyrelsen har sammanställt och analyserat svaren så skickas dessa till Boverket. Boverket sammanställer erfarenheterna från kommunernas tillsynsarbete, men även länsstyrelsernas och Boverkets tillsynsarbete och tillsynsvägledning. Dessa uppgifter lämnas till regeringen.

5 Aktivitetsplan

2018	Externt	Besöka minst tre kommuner
		Anordna minst en träff för bygglovshandläggare och byggnadsinspektörer
		Följa upp kommunernas arbete med tillsyn och rapportera till Boverket
	Internt	Följa upp och utvärdera 2017 års tillsynsvägledning
		I februari ta fram en detaljerad plan för årets aktiviteter
		Delta i de länsstyrelsegemensamma träffarna, som anordnas av Forum grupp 6 ¹
2019	Externt	Besöka minst tre kommuner
		Anordna minst en träff för bygglovshandläggare och byggnadsinspektörer
		Följa upp kommunernas arbete med tillsyn och rapportera till Boverket
	Internt	Följa upp och utvärdera 2018 års tillsynsvägledning och vid behov revidera tillsynsvägledningsplanen
		I februari ta fram en detaljerad plan för årets aktiviteter
		Delta i de länsstyrelsegemensamma träffarna, som anordnas av Forum grupp 6
2020	Externt	Besöka minst tre kommuner Kommentar: Samtliga byggnadsnämnder/kommuner ska besökas under perioden 2018 - 2020.
		Anordna minst en träff för bygglovshandläggare och byggnadsinspektörer
		Följa upp kommunernas arbete med tillsyn och rapportera till Boverket
	Internt	Följa upp och utvärdera 2019 års tillsynsvägledning
		I februari ta fram en detaljerad plan för årets aktiviteter
		Delta i de länsstyrelse gemensamma träffarna, som anordnas av forumgrupp 6.
		Ta fram en ny tillsynsvägledningsplan för perioden 2021 – 2023

¹ Forumgrupp 6 ett nationellt nätverk för frågorna kring tillsynsvägledning mellan länsstyrelserna genom "Forum för hållbart samhällsbyggande" i samverkan med Boverket och Sveriges kommuner och landsting (SKL) Forumgrupp 6 arbetar med tillsynsvägledning bygg

Ingår i Länsstyrelsens rapportserie
ISSN 0284 - 8813

Har du frågor eller önskar fler exemplar, kontakta
Länsstyrelsen i Västmanlands län, 721 86 Västerås

Tfn 010-224 90 00 | Fax 010-224 91 10 | E-post: vastmanland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/vastmanland